

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Фізико-математичний факультет

Кафедра бізнес-економіки та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури та докторантури

Ірина ЧИСТЯКОВА

Вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ПРОЕКТАМИ

галузь знань: **07 Управління та адміністрування**

спеціальність: **075 Маркетинг**

освітньо-наукова програма: **Маркетинг**

Мова навчання: **українська**

Погоджено науковою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

«20» вересня 2023 року

Голова

д.е.н., проф. Ольга КУДРІНА

Суми – 2023

Розробник:

Віталій ОМЕЛЬЯНЕНКО, д.е.н., професор, професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Вікторія БОЖКОВА, д.е.н., проф.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Доктор філософії	Обов’язкова, цикл професійної підготовки	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
Семестр			
4-й		4-й	
Лекції			
10 год.		10 год.	
Практичні, семінарські			
20 год.		20 год.	
Самостійна робота			
60 год.		60 год.	
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 90			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу «Управління науковими проєктами» є забезпечення базової підготовки науково-педагогічних працівників в сфері управління науковими проєктами, формування уявлень про існуючі методології управління проєктами і вироблення практичних навичок щодо їх застосування.

Відповідно до мети, курс передбачає формування наступних здатностей:

- оцінка цінності та життєздатності проєктної ідеї;
- складання структурованого плану проєкту;
- вироблення критеріїв оцінки результатів проєкту;
- вироблення навичок написання грантових заявок,
- вироблення навичок підготовки звітної документації по грантових проєктах

проєктів

Після вивчення курсу «Управління науковими проєктами» здобувачі освіти повинні володіти:

інтегральною компетентністю:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері маркетингу, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальними компетентностями:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері маркетингу на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

спеціальними (фаховими) компетентностями:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у теорії, методології і практиці сучасного маркетингу та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

СК03. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти маркетингу, цифрові технології, ресурси та економіко-математичні методи і моделі у науковій та педагогічній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК05. Здатність до провадження науково-організаційної діяльності та управління науково-дослідницькими проєктами.

СК06. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасної теорії, методології та практики маркетингу в ході проведення власних оригінальних наукових досліджень.

СК07. Здатність до виявлення і формалізації закономірностей розвитку суб'єктів ринкових відносин на основі фундаментальних та прикладних досліджень, розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності маркетингових систем.

СК08. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері маркетингу, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень та публікацію їх результатів у профільних фахових вітчизняних і зарубіжних виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних

2. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: ОК 3 Методологічні основи наукових досліджень (за темою дисертації).

3. Результати навчання за дисципліною

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми результатами навчання є

РН 01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з маркетингу і дотичних предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

РН 04. Глибоко розуміти та імплементувати загальні принципи та методи маркетингової науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій діяльності.

РН 06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з маркетингу та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача
А	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання управління науковими проектами, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу впровадження електронного урядування; уміє ставити і розв'язувати проблеми управління науковими проектами, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Важливим елементом навчального процесу при вивченні дисципліни «Управління науковими проєктами» є **поточний** рівня знань здобувачів, що свідчить про засвоєння вивченого матеріалу, рівень підготовки здобувачів для виконання передбачених завдань. Контроль знань дозволяє оцінювати та вимірювати здобуті здобувачами в процесі навчання знання, уміння та навички, відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів є:

- систематичність роботи на практичних заняттях;
- активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- підготовка, написання та презентація реферату;
- виконання контрольних завдань.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування здобувачів, прийняття виконаних завдань та робіт на практичних заняттях, обговорення доповідей (виступів) за темами семінарських занять та аналітичних досліджень, проведення контрольних робіт.

Поточний контроль здійснюється у двох формах:

- контроль систематичності та активності роботи здобувачів протягом семестру при вивченні програмного матеріалу дисципліни;
- проміжний контроль.

Систематичність та активність роботи здобувачів протягом семестру контролюється за такими напрямками: регулярність відвідування семінарських занять; виступи на семінарських заняттях; участь у обговоренні питань відповідної теми; відповіді на запитання викладача; результативність експрес-тестування та експрес-опитування; підготовка аналітичних оглядів та рефератів з окремих питань; участь у студентських конференціях, олімпіадах,

конкурсах за напрямками, що відповідають тематичній спрямованості дисципліни.

Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення контрольних робіт, колоквиумів та ректорської контрольної роботи.

Завдання для проміжного контролю комплектуються з таких форм роботи: комплексні кейси, проєкти, аналітичні звіти, аналітичні роботи, презентації результатів виконаних завдань та аналітичних досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

Контроль самостійної роботи здобувачів з дисципліни передбачається на основі застосування наступних форм:

- перевірка здатності самостійно працювати над засвоєнням основних тем та питань дисципліни;
- перевірка завдань, що самостійно виконуються здобувачами при підготовці до семінарських та практичних занять;
- перевірка повноти розкриття теми реферату;
- проведення тестування, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темами навчальної дисципліни.

Оцінювання видів поточної роботи здобувачів здійснюється за бальною шкалою в залежності від рівня знань.

Зазначені форми контролю тісно взаємопов'язані та здійснюються таким чином, щоб стимулювати ефективну роботу здобувачів протягом семестру та забезпечити об'єктивне оцінювання їх знань.

За результатами оцінювання засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу та виконання практичного завдання визначається рівень засвоєння програмного матеріалу та виставляється диференційована підсумкова оцінка за бальною шкалою, що характеризує успішність здобувача.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та особливості проєкту

Особливості проєкту як об'єкта управління.

Види проєктів.

Функції управління проєктом.

Теоретико-методологічна сутність наукових проєктів.

Визначення та основні властивості наукових проєктів.

Основні види наукових проєктів.

Цілі та принципи управління науковими проєктами.

Основні підходи до організації управління науковими дослідженнями і розробками в рамках проєкту.

Концепція управління якістю наукового проєкту.

Методики структуризації робіт і мережевого планування.

Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей

Презентація спеціалізованих веб-порталів.

Презентація технік роботи з іноземними джерелами.

Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проєктної заявки (загальні питання)

Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей.

Завдання експертизи наукових проєктів.

Види та форми експертизи наукових проєктів.

Принципи проведення експертиз.

Основні методи експертизи наукових проєктів.

Підготовка проєктної заявки (загальні питання).

Постановка проблеми (Problem Statement).

Чітко поставлена проблема.

Контрольні питання для самоперевірки розділу «Постановка проблеми».

Мета і завдання проєкту (Project Goal and Objectives).

SMART-метод.

Контрольні запитання для самоперевірки розділу «Мета і завдання».

Розгляд кейсів.

Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін

Аудиторія проєкту (Target Groups).

Партнери проєкту.

Аналіз зацікавлених сторін.

Визначення впливів та ефектів проєкту.

Розгляд кейсів.

Тема 5. Методологія проєкту

Методологія проєкту як досягнення результатів.

Сучасні наукові методи.

Контрольні питання для самоперевірки розділу «Методи».

Сутність та види проєктних ризиків.

Причини виникнення та наслідки проєктних ризиків.

Фактори, що визначають рівень ризикованості проєкту за сферами наукового та виробничого напрямів.

Розгляд кейсів.

Тема 6. Складання плану та визначення результатів проєкту

Особливості планування проєкту.

Оцінювання результатів реалізації проєкту.
 Оцінювання виконання завдань проєкту.
 Оцінювання фінансового менеджменту проєкту.
 Оцінювання впливу проєкту на організацію.
 Оцінювання результатів зворотного зв'язку.
 Сталість проєкту.
 Розгляд кейсів.

Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проєктної заявки

Характеристика основних типів ресурсів проєкту.
 Фінансування та бюджет проєкту.
 Планування проєктних завдань.
 Види витрат проєкту відповідно до сфери наукової спрямованості, методика їх обчислення.
 Планування бюджету у часі.
 Контролювання виконання бюджету наукового проєкту.
 Практичні рекомендації і техніки.
 Розгляд кейсів.

Тема 8. Підготовка портфоліо учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки

Особливості маркетингу учасника.
 Практичні рекомендації і техніки.
 SWOT-аналіз.
 Сталість проєкту.
 Розгляд кейсів.

Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проєктом

Науковий колектив як об'єкт управління.
 Організація роботи в науковому колективі проєкту.
 Базові принципи створення наукового колективу для наукового проєкту.
 Основні принципи управління науковим колективом проєкту.
 Моральна відповідальність колективу проєкту.
 Наукова етика.
 Апробація та оприлюднення результатів наукового проєкту.
 Впровадження результатів наукового проєкту.
 Ефективність наукового проєкту.
 Критерії ефективності наукових досліджень.

Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проєктів

Мета та завдання міжнародного співробітництва.

Сутність поняття «грант». Класифікація грантів.

Ключові аспекти грантової діяльності.

Загальна інформація щодо здобуття грантів.

Донори.

Пошук грантових програм.

Пошук партнерів для участі у міжнародних проєктно-грантових програмах.

Рекомендації щодо пошуку таких партнерів.

Соціальні мережі та електронні платформи для науковців.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Усього, годин	Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р
Тема 1. Сутність та особливості проєкту	7	2	2		3
Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей	5		2		3
Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проєктної заявки (загальні питання)	7	2	2		3
Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін	7	2	2		3
Тема 5. Методологія проєкту	7	2	2		3
Тема 6. Складання плану та визначення результатів проєкту	7	2	2		3
Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проєктної заявки	5		2		3
Тема 8. Підготовка портфолію учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки	5		2		3
Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проєктом	5		2		3
Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проєктів	5		2		3
Разом з курсу	90	10	20		30

6.3 Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Сутність та особливості проєкту	2	2
2	Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей	2	2
3	Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проєктної заявки (загальні питання)	2	2
4	Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін	2	2
5	Тема 5. Методологія проєкту	2	2
6	Тема 6. Складання плану та визначення результатів проєкту	2	2
7	Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проєктної заявки	2	2
8	Тема 8. Підготовка портфолію учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки	2	2
9	Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проєктом	2	2
10	Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проєктів	2	2
Разом		20	20

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Білоус Н. П. Управління науковими дослідженнями в контексті європейської інтеграції України. *Проблеми науки*. 2020. № 1. С. 12-18.
2. Блага Н.В. Управління проєктами: навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
3. Горбаченко С. А. Проектний менеджмент : навчально-методичний посібник. Одеса: НУ "ОЮА", 2020. 263 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14519>
4. Грантрайтинг: методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проєктних заявок / [О.В. Кулініч, Д.С. Ткачов, С.Є. Ігнат'єв та ін.]; за ред. О.В. Кулініча. – Х. : Регіональний центр міжнародних проєктів і програм, 2013. 78 с. URL: <http://www.cultura.kh.ua/images/stories/document/grantraiting.pdf>
5. Данченко О. Б., Занора В. О. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень : монографія. Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А., 2019. 278 с. https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/1235/1/Монографія_Данченко_Занора.pdf

6. Дудченко Н. Управління ризиками в наукових проектах: досвід інших країн. *Правова інформація*. 2023. Т. 3. № 2. С. 45–50.
7. Кобеля-Звір М. Я. Використання грантових інструментів державної програми підтримки підприємництва «Робота для посилення конкурентоспроможності бізнесу на прикладі ММСП: перспективи і труднощі. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 52. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2526/2445>.
8. Кобеля-Звір М. Я. Грантове фінансування венчурних фондів як інструмент розвитку інноваційного бізнесу і соціальних проектів в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2023. № 3 (70). С. 58–63. URL : <http://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/2636>. 96
9. Кобеля-Звір М. Я. Як отримати грант. Методика та стратегія залучення грантових ресурсів : посібник. 2022. 268 с.
10. Марченко О.В., Сушко Д.О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах/ Марченко О.В., Сушко Д.О. – Дніпро: ДДУВС, 2018. 68 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/plans/mg.pdf>
11. Мельник П. Критерії оцінки ефективності наукових проєктів. *Вісник економіки*. 2023. Т. 5. № 6. С. 44–52.
12. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с. http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/19680/03_Навчальний%20посібник.pdf
13. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник. Київ: ЦНЛ, 2019. 432 с.
14. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Бежавцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В Кулініча. Харків: Золоті сторінки, 2017. 148 с. URL: https://economy.cg.gov.ua/web_docs/966/2017/02/docs/Харківська%20ОДА.pdf
15. Петренко Н. О., Кустріч Л. О., Гоменюк М. О. Управління проектами. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 244 с.
16. Приймак В.М. Управління проектами. Збірник кейсів: навч. посіб. Київ: Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка, 2021. 268 с.
17. Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань: посібник / Бабій О.Я. – Київ: 2017. 168 с. URL: https://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2018/03/Fundraising_for_BMOs_Babij_2017.pdf
18. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями

«Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів /З.В. Рябова, А.Б. Єрмоленко, Т.А. Махія та ін.; за заг. ред. академіка В.В. Олійника, маг.Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; Культур Контакт Австрія.К., 2016. 118 с. URL: <http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/posibnyky/kka-book-web.pdf>

19. Розробка концептуальної ноти проекту. Практичний посібник. Проект Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в Україні. URL:

http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf

20. Розробка повної форми заявки. Практичний посібник. Проект Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в Україні. URL: http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf

21. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 208 с. URL: http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/253/1/Управління_науковими_проектами_Сазонець_2021_BCE_A5.pdf

22. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Управління науковими проектами : навч. посібник. Ужгород : Говерла, 2019. 432 с.

23. Шибаніна О., Ключан В., Ключан І. Управління науковими проектами: конспект лекцій. Миколаїв, 2019.

24. Управління проектами: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика»/ Уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А. Мохонько, І.П. Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

25. Хігні Дж. Основи управління проектами. Пер. з англ. Машико Я. Київ: Фабула, 2020. 272 с.

26. Якименко І., Штефан Є., Лук'янихін В. Управління науковими проектами : навч. посібник. Київ : НУХТ, 2022. 139 с.

27. Яценко В. Моніторинг та оцінка наукових проектів: практичний аспект. Вісник управління. 2023. Т. 6. № 3. С. 88–97.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: мультимедійна аудиторія